

Vec C-785/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

23. október 2019

Vnútroštátny súd:

Landgericht Saarbrücken

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

21. október 2019

Žalobkyňa a odvolateľka:

Koch Media GmbH

Žalovaná a odporkyňa v odvolacom konaní:

HC

Predmet konania vo veci samej

Náhrada trov advokáta, ktoré vznikli v súvislosti s výzvou týkajúcou sa zdieľania súborov a obmedzenie hornej hranice sumy, ktorú možno nahradiť.

Predmet a právny základ návrhu

Výklad práva Únie, článok 267 ZFEÚ, v súvislosti so zlučiteľnosťou obmedzenia hornej hranice nákladov spojených s výzvou, ktorých náhrady sa možno domáhať, s nižšie uvedenými ustanoveniami práva Únie:

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 2004, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32) (ďalej len „smernica 2004/48“ alebo „vykonávacia smernica“)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230) (ďalej len „smernica 2001/29“ alebo „smernica o autorských právach“)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. EÚ L 111, 2009, s. 16) (ďalej len „smernica 2009/24“ alebo „smernica o počítačových programoch“)

Prejudiciálne otázky

1. a) Má sa článok 14 vykonávacej smernice vykladať v tom zmysle, že do jeho pôsobnosti patria nevyhnutné trovy advokáta ako „trovy konania“ alebo ako „iné výdavky“, ktoré vzniknú nositeľovi práv duševného vlastníctva v zmysle článku 2 vykonávacej smernice preto, že si formou mimosúdnej výzvy uplatnil svoj nárok na zdržanie sa protiprávneho konania voči osobe porušujúcej tieto práva?

b) V prípade zápornej odpovede na otázku 1a): má sa článok 13 vykonávacej smernice vykladať v tom zmysle, že zahŕňa trovy advokáta uvedené v bode 1a) ako náhradu ujmy?

2. a) Má sa právo Únie, najmä s ohľadom na

- články 3, 13 a 14 vykonávacej smernice,
- článok 8 smernice o autorských právach a
- článok 7 smernice o počítačových programoch

vykladať v tom zmysle, že nositeľ práv duševného vlastníctva v zmysle článku 2 vykonávacej smernice má v zásade právo na náhradu trov advokáta uvedených v bode 1a) v celej výške a v každom prípade na náhradu primeranej a podstatnej časti týchto nákladov, aj keď

– sa predmetného porušenia práv dopustila fyzická osoba, ktorá nekonala v rámci svojej profesijnej alebo podnikateľskej činnosti a

– vnútroštátna právna úprava v takomto prípade stanovuje, že výška takýchto trov advokáta, ktoré možno nahradiť, sa spravidla určuje len na základe nižšej hodnoty predmetu sporu?

b) V prípade kladnej odpovede na otázku 2a): majú sa ustanovenia práva Únie uvedené v otázke 2a) vykladať v tom zmysle, že uplatnenie výnimky zo zásady uvedenej v bode 2a), v zmysle ktorej sa nositeľovi práv nahradia trovy advokáta uvedené v bode 1a) v celej výške alebo v každom prípade v primeranej a podstatnej časti,

je s ohľadom na ďalšie faktory (ako napríklad súčasnú povahu diela, dobu zverejňovania a porušovania fyzickou osobou, ktorá nekonala v rámci svojej podnikateľskej alebo profesijnej činnosti)

možné,

aj vtedy, ak porušenie práv duševného vlastníctva v zmysle článku 2 vykonávacej smernice spočíva v zdieľaní súborov, teda v sprístupňovaní diela verejnosti tým, že sa všetkým účastníkom voľne dostupnej výmennej platformy, ktorá nepodlieha správe digitálnych práv, poskytne možnosť bezplatného stiahnutia diela?

Relevantné ustanovenia práva Únie

Články 2, 3, 10, 13, 14 a odôvodnenia 14, 17 a 26 smernice 2004/48

Článok 8 smernice 2001/29

Články 1 a 7 smernice 2009/24

Relevantné vnútroštátne ustanovenia

Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (zákon o autorských právach a právach súvisiacich s autorským právom, autorský zákon) (ďalej len „UrhG“)

Gesetz über die Vergütung der Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte (zákon o odmenách advokátov a advokátok, zákon o odmene advokátov) (ďalej len „RVG“)

Zivilprozessordnung (Občiansky súdny poriadok, ďalej len „ZPO“)

Skutkový stav a konanie

- 1 Žalobkyňa a odvolateľka (ďalej len „žalobkyňa“) predáva v rámci svojej podnikateľskej činnosti počítačové hry. Žalovaná a odporkyňa v odvolacom konaní (ďalej len „žalovaná“) je fyzickou osobou, ktorá nevykonáva profesijnú, ani podnikateľskú činnosť.
- 2 Žalobkyňa je na území Nemecka nositeľom výlučných práv súvisiacich s autorskými právami, týkajúcich sa sprístupňovania profesionálne vyvinutej počítačovej hry verejnosti.
- 3 Žalovaná šírila túto počítačovú hru v decembri 2013 a v januári 2014 prostredníctvom svojho internetového pripojenia na platforme slúžiacej na zdieľanie súborov (file-sharing) a verejne ju ponúkala iným osobám na stiahnutie (download). Takýmto zdieľaním súborov zasiahla do práv žalobkyne.
- 4 Žalobkyňa poverila uplatňovaním svojich práv advokátsku kanceláriu, ktorá v mene žalobkyne zaslala žalovanej písomnú výzvu. V rámci tejto výzvy žalovanú okrem iného požiadala, aby sa prostredníctvom vyhlásenia o zdržaní sa protiprávneho konania pod hrozbou sankcie zaviazala, že viac nebude verejne sprístupňovať uvedenú počítačovú hru. Predmetom výzvy bolo taktiež uplatnenie nároku na náhradu škody.
- 5 Z poverenia advokáta vyplynuli žalobkyňi náklady vo výške 745,40 eura, ktoré pozostávali z týchto položiek: 1,3 paušálny poplatok z hodnoty sporu vo výške 10 000 eur, t. j. 725,40 eura spolu s hotovými výdavkami vo výške 20 eur.
- 6 V nasledujúcom súdnom konaní týkajúcom sa nároku na zaplatenie tejto sumy sa v zásade účastníci konania sporia len o výšku trov advokáta, ktoré majú byť nahradené.
- 7 V rámci prvostupňového konania Amtsgericht Saarbrücken (Okresný súd Saarbrücken, Nemecko) rozsudkom z 12. marca 2019 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sumu 124 eur spolu s úrokmi a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Sumu 124 eur tvorí: 1,3 paušálny poplatok z hodnoty sporu vo výške 1 000 eur, t. j. 104 eur spolu s hotovými výdavkami vo výške 20 eur.
- 8 V odôvodnení sa Amtsgericht Saarbrücken (Okresný súd Saarbrücken) odvolal na ustanovenie § 97a ods. 3 prvej vety UrhG, v zmysle ktorého sa okrem prípadov neprimeranosti, hodnota sporu, ktorú možno nahradiť, v niektorých prípadoch obmedzuje na 1000 eur.
- 9 Odvolaním predloženým vnútroštátnemu súdu si žalobkyňa aj naďalej uplatňuje svoje nároky a v tejto súvislosti žiada o náhradu trov právneho zastúpenia v celej výške.

Odôvodnenie návrhu

- 10 Výsledok právneho sporu závisí od rozhodnutia Súdneho dvora o výklade Zmlúv.
- 11 Pozadie právnych otázok, ktoré sú predmetom tohto konania, možno opísať nasledovne. Podľa § 97a v spojení s § 97 ods. 1 UrhG má poškodený nositeľ práv okrem nároku na náhradu škody aj právo domáhať sa zdržania sa protiprávneho konania voči porušovateľovi.
- 12 Spravidla si nositelia práv tak, ako v tomto prípade, uplatňujú predovšetkým svoj nárok na zdržanie sa protiprávneho konania. Na tento účel splnomocnia svojho advokáta, aby ich za odmenu zastupoval. Tento právny zástupca zašle výzvu podľa § 97a ods. 1 UrhG. Touto výzvou sa má dosiahnuť, aby osoba porušujúca práva pod hrozbou sankcie vyhlásila, že sa zdrží protiprávneho konania. Prostredníctvom takéhoto vyhlásenia sa zabráni nebezpečenstvu opakovaného porušenia, čo vedie k uspokojeniu nároku na zdržanie sa protiprávneho konania. V takomto prípade viac nie je potrebné a teda ani možné si predmetný nárok uplatňovať v súdnom konaní. Výzva teda plní cieľ vyhnúť sa sporu.
- 13 Ak nositeľ práv podá žalobu bez predchádzajúcej výzvy, možno mu uložiť povinnosť nahradiť trovy konania, ak žalovaný ihneď uzná nárok v súlade s § 93 ZPO. Výzva má preto pre žalobcu zároveň aj ochrannú funkciu.
- 14 Podľa § 97a ods. 3 UrhG môže nositeľ práv, ktorého autorské právo bolo porušené, získať od porušovateľa v zásade náhradu „nevyhnutne vynaložených nákladov“.
- 15 Pojem „nevyhnutne vynaložené náklady“ odkazuje na RVG: odmena advokáta, ktorú možno nahradiť, sa v nemeckom práve spravidla riadi ustanoveniami RVG a v ňom stanoveného sadzovníka advokátskych poplatkov. Náklady, ktoré prevyšujú sumy upravené v RVG, súdy spravidla nepovažujú za nahraditeľné.
- 16 Podľa RVG závisí výška poplatkov, ktoré môže advokát od svojho mandanta požadovať, od výšky hodnoty sporu. Čím vyššia je hodnota sporu, tým vyššie sú poplatky.
- 17 V zmysle judikatúry Najvyšších súdov predstavuje hodnota sporu v prípade nároku nositeľa práv na zdržanie sa protiprávneho konania v súvislosti so súčasnými filmami, hudbou alebo DVD najmenej 10 000 eur.
- 18 Na základe § 97a ods. 3 štvrtej vety UrhG sa však hodnota sporu, ktorú možno nahradiť, spravidla obmedzí na 1 000 eur, ak je osoba, ktorej bola výzva adresovaná (1.) fyzickou osobou, ktorá chránené diela resp. predmety ochrany nepoužíva na podnikateľské účely resp. účely výkonu samostatnej zárobkovej činnosti a (2.) v minulosti nebola z dôvodu nároku vyzývajúcej osoby vyplývajúceho zo zmluvy, právoplatného súdneho rozhodnutia alebo predbežného opatrenia povinná zdržať sa protiprávneho konania.

- 19 Takéto obmedzenie výšky hodnoty sporu sa uplatní len vo vzťahu medzi nositeľom práv a osobou, ktorá tieto práva porušila. Právny zástupca nositeľa práv naopak počíta s vyššou skutočnou hodnotou sporu.
- 20 Z vyššie uvedeného môžu vyplynúť podstatné rozdiely. V prípade, o aký ide v prejednávanej veci, môžu uvedené skutočnosti viesť napríklad k tomu, že nositeľ práv je povinný zaplatiť svojmu právnomu zástupcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 745 eur, prípadne spolu s daňou z obratu, avšak z tejto sumy získa od osoby porušujúcej jeho práva len náhradu vo výške 124 eur prípadne spolu s daňou z obratu. Uvedené vedie k tomu, že veľký rozdiel vo výške 631 eur bude znášať sám.
- 21 Ustanovenie § 97a ods. 3 štvrtá veta UrhG obsahuje právnu úpravu výnimky, v zmysle ktorej možno v jednotlivom prípade od obmedzenia maximálnej sumy upustiť, ak by hodnota predmetu sporu vo výške 1 000 eur bola vzhľadom na okolnosti „neprimeraná“.
- 22 Táto právna úprava je s ohľadom na smernice 2004/48, 2001/29 a 2009/24 kritická. Otázka, akým spôsobom právo Únie ovplyvňuje výklad tohto ustanovenia, je ústrednou otázkou tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 23 Súd poukazuje na to, že otázky predkladané v tejto veci vznikajú v mnohých konaniach, v ktorých rozhoduje. Okrem toho možno v rámci nemeckej judikatúry nájsť široké spektrum rozhodnutí s rôznymi závermi. Existuje teda veľký záujem na objasnení tejto otázky Súdnym dvorom.

O prvej prejudiciálnej otázke

- 24 Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd snaží zistiť, či trovy právneho zastúpenia vyplývajúce z výzvy, patria medzi trovy konania alebo iné výdavky podľa článku 14 smernice 2004/48, alebo či sa považujú za náhradu ujmy v zmysle článku 13 smernice resp. či vôbec patria do pôsobnosti smernice.
- 25 Súdny dvor vo svojom rozsudku z 28. júla 2016, *United Video Properties* (C-57/15, EU:C:2016:611) vykladal článok 14 smernice 2004/48 o. i. v súvislosti so systémom paušálnych sadzieb.
- 26 Nezaoberal sa výkladom smernice 2004/48 v súvislosti s otázkou, či mimosúdne trovy advokáta, ktoré slúžia na vymoženie nároku na zdržanie sa protiprávneho konania, patria do pôsobnosti článku 13 smernice 2004/48, článku 14 smernice 2004/48 alebo či sa na nich nevzťahuje ani jedno z týchto dvoch ustanovení.
- 27 Podľa vnútroštátneho súdu by bolo možné považovať náklady spojených s výzvou v rámci predsúdneho konania za iné výdavky úspešnej strany v zmysle článku 14 smernice 2004/48.

- 28 Zvažuje tiež možnosť, že tieto náklady patria do pôsobnosti článku 13 smernice ako náhrada ujmy. Nevyhnutné náklady na vymáhanie nároku na zdržanie sa protiprávneho konania majú totiž podobu ujmy, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s porušením práv.
- 29 Podľa iných názorov judikatúry sa neuplatní ani článok 13, ani článok 14 smernice 2004/48, pričom na účely odôvodnenia sa uvádza, že náklady na uplatnenie nároku na zdržanie sa protiprávneho konania v predsúdnom štádiu dostatočne priamo a úzko nesúvisia so súdnym konaním.

O druhej prejudiciálnej otázke

- 30 Svojou druhou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, aké pravidlá práva Únie platia pre určovanie maximálnej hodnoty sporu a s ním súvisiace ustanovenia o výnimke. Predovšetkým sa pýta, či sa majú príslušné smernice vykladať v tom zmysle, že aj v prípade porušenia práv fyzickými osobami sa má v zásade priznať náhrada nákladov spojených s výzvou v plnej výške. Okrem toho sa snaží objasniť či vôbec a ak áno, aké faktory môžu viesť k tomu, že tieto náklady nebudú nahradené v celej výške.
- 31 K tejto otázke, t. j. v akom rozsahu je náhrada len malej časti nákladov na výzvu zlučiteľná s právom Únie a konkrétne s článkom 3 ods. 1 druhou vetou smernice 2004/48, sa sudca Únie vyjadril aj v rozsudku vo veci United Video Properties (C-57/15). Súdny dvor okrem iného rozhodol, že právna úprava, ktorá smeruje k vylúčeniu náhrady neprímeraných trov, môže byť za určitých okolností odôvodnená.
- 32 Pre posúdenie prejednávaného prípadu je však rozhodujúce, či zásady uvedené v tomto rozsudku platia aj v tom prípade, ak na strane osoby, voči ktorej sa nárok uplatňuje, vystupuje fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci svojej podnikateľskej alebo profesijnej činnosti.
- 33 Nemecký zákonodarca prostredníctvom ustanovenia § 97a ods. 3 štvrtej vety UrhG obrátil vzťah pravidla a výnimky článku smernice 2004/48. Ak je osoba, voči ktorej sa nárok uplatňuje, fyzickou osobou, prichádza v zmysle znenia nemeckých právnych predpisov do úvahy úplná náhrada trov iba v tom prípade, ak by bol výsledok nespravodlivý.
- 34 V zmysle jedného z názorov sa má § 97a ods. 3 štvrtá veta UrhG vykladať v súlade s ustanoveniami smernice v tom zmysle, že aj napriek svojmu zneniu a s ohľadom na vzťah pravidla a výnimky, sa obmedzenie hornej hranice hodnoty sporu v zásade neuplatní. Podľa opačného názoru sa má postavenie fyzickej osoby, ktorá nesleduje podnikateľské a profesijné záujmy, ako osoby, voči ktorej sa nárok uplatňuje, spravidla považovať za dôvod pre obmedzenie hornej hranice hodnoty sporu.